

Po roce 1989 vyšla celá řada monografií a vědeckých článků, které se soustředily na oblast českých dějin v době tzv. Protektorátu Čechy a Morava. Bezsporně je to téma, které ještě není zcela probádané, a proto zde čeká na svá odhalení celá řada zajímavostí. Pozoruhodný však zůstává fakt, že tak důležité historicko-religionistické téma, jako jsou dějiny církevní správy od Mnichovské dohody do osvobození naší vlasti v květnu 1945, z velké části uniklo badatelské pozornosti.

Zábor, který postihl naši republiku po mnichovském diktátu 30. září 1938, ochromil chod i tak významné instituce, jakou byla římskokatolická církev. V této souvislosti je třeba upozornit na důležitou skutečnost, že až do roku 1950 se vedly matriky právě na farních úřadech. S nesmírnou pečlivostí se zde zaznamenávaly veškeré údaje o narození, úmrtí, o uzavřených manželstvích, ale také všechny úkony, které vyplývaly z duchovenské činnosti.

České diecéze dostaly po třicetileté válce a v josefínském období novou podobu.

V roce 1654 vzniklo nové biskupství v Hradci Králové, dále v roce 1655 severočeské biskupství v Litoměřicích, které mělo sehrát úlohu obranného valu před šířícím se luteránstvím ze Saska, a v roce 1785 bylo ustaveno biskupství v Českých Budějovicích. Tyto diecéze pak byly začleněny se svými biskupy jako sufragány pod pražskou arcidiecézi, která vznikla v roce 1344. Pro úplný výčet je nutné připomenout, že v letech 1344 - 1474 bylo funkční ještě biskupství v Litomyšli, které postupně ztrácelo svůj význam po husitských bouřích, až zcela zaniklo.

Hranice diecézí z josefínského období tak měly platnost až do roku 1978, kdy Vatikán začal respektovat státní hranice tehdejšího Československa. Do té doby patřilo k pražské arcidiecézi ještě Kladsko, o které přišla ve válkách s Pruskem Marie Terezie. Svatý stolec to ale nebral na vědomí a nadále nechal toto území pod správou pražské arcidiecéze.